

FORMULARZ INTERPELACJI/ZAPYTANIA*

Złożona/e w dniu:15.03.2024 rok.....

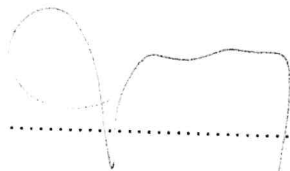
przez Radnego: ..Sławomir KOWAL

w sprawie: ochrony praw zwierząt.

Treść interpelacji/zapytania:

Wsluchując się w potrzeby gmin a przede wszystkim wolontariuszy zajmujących się ochroną praw zwierząt proszę o rozważenie uruchomienia programu :lubuskie przyjazne dla zwierząt.

Celem projektu byłaby poprawa warunków bytowych życia zwierząt , humanitarnego podejścia do nich i wsparcie gmin w tym obszarze.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop followed by a series of connected strokes, positioned above a horizontal dotted line.

(podpis)

*skreślić niewłaściwe

Zielona Góra, 28 marca 2024 r.

DW.I.0003.1.2024

**Pan
Sławomir Kowal
Radny Sejmiku
Województwa Lubuskiego**

Szanowny Panie Radny,

odpowiadając na Pana interpelację z dnia 15.03.2024 w sprawie ochrony praw zwierząt informuję, że Departament Rolnictwa, Zasobów Naturalnych i Rozwoju Wsi wraz z Lubuskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Kalsku w 2020 roku przygotował „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025”, przyjęty przez Zarząd Województwa Uchwałą 155/2015/20 w dniu 1 grudnia 2020 r.

„Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników w województwie lubuskim na lata 2021-2025” opracowany został w związku z koniecznością kontynuowania propagowania w województwie lubuskim wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania postaw zgodnych z duchem ustawodawstwa krajowego i unijnego. Opracowanie oraz wdrożenie programu wynika z treści art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt. Corocznie LORD w Kalsku składa sprawozdanie z wykonanych zadań dotyczących w/w uchwały. Obecnie przygotowywane jest sprawozdanie za rok 2023.

Z poważaniem
z up. Marszałka Województwa

Wojciech Kozieja
Dyrektor Departamentu
Departament Rolnictwa, Zasobów
Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju

Wsi[podpisano certyfikowanym podpisem
elektronicznym]

Załączniki:

1. Uchwałą Zarządu Województwa nr 155/2015/20 w dniu 1 grudnia 2020 r. „Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025”
2. Uchwałą Zarządu Województwa nr 330/4590/23 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025” za rok 2022

UCHWAŁA NR. 155/2015/20

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia *1 grudnia* 2020 roku

w sprawie ustalenia „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025”

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r., poz. 638), uchwala się co następuje:

§ 1. Ustala się „Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Elżbieta Anna Pollok

Stratenciam zgodności
z projektem uchwały
DEPARTAMENTU
ROLNICTWA I WSI
Wojciech Kozieja

Program
upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt
w województwie lubuskim na lata 2021-2025"

Rozdział I
WPROWADZENIE

§ 1. Obecnie na terenie województwa lubuskiego realizowany jest „Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2016-2020 ustalony przez Zarząd Województwa Lubuskiego uchwałą nr 79/925/15 z dnia 22.12.2015 r. na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt i kolejnych jej nowelizacji, dotyczących zmian w przepisach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 638).

W ramach Programu, Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku upowszechnia wiedzę o ochronie zwierząt w trakcie szkoleń gminnych, powiatowych i wojewódzkich w formie doradztwa udzielanego przez specjalistów PZDR bezpośrednio w gospodarstwach, jak również poprzez publikacje artykułów w miesięczniku „Lubuskie Aktualności Rolnicze” i na stronie internetowej LODR w Kalsku.

§ 2.1. Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników w województwie lubuskim na lata 2021-2025” opracowany został w związku z koniecznością kontynuowania propagowania w województwie lubuskim wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania postaw zgodnych z duchem ustawodawstwa krajowego i unijnego. Opracowanie oraz wdrożenie programu wynika z treści art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 638).

2. Program koncentruje się na istotnych problemach, jakim w wielu gospodarstwach są: brak spełniania obowiązujących standardów dobrostanu zwierząt oraz obowiązujących standardów technologicznych. Pod pojęciem - dobrostan zwierząt należy rozumieć równowagę pomiędzy osobnikiem i środowiskiem

poprzez brak odczuć negatywnych jak strach i ból, obecność odczuć pozytywnych jak komfort i przyjemność - standardy technologiczne to zbiór wymagań, łącznie z parametrami technicznymi, rozwiązaniami funkcjonalnymi, wyposażeniem technicznym i technologicznym oraz elementami infrastruktury technicznej spełniające potrzeby dobrostanu zwierząt oraz ochrony środowiska. Realizując założenia dobrostanu zwierząt gospodarskich należy dążyć do zapewnienia jak najlepszych warunków utrzymania zwierząt, które są możliwe przy realizacji koncepcji pięciu wolności, tj.:

- wolność od głodu i pragnienia - realizacja poprzez zapewnienie dostępu do świeżej wody i pożywienia zapewniającego zdrowie i siły witalne,
- wolność od dyskomfortu - realizacja poprzez zapewnienie odpowiedniego środowiska, w tym schronienia i wygodnego miejsca do odpoczynku,
- wolność od bólu, urazów i chorób - realizacja poprzez zapobieganie lub szybką diagnozę i leczenie,
- wolność od strachu i stresu - realizacja poprzez zapewnienie warunków (w tym odpowiedniego traktowania) pozwalających uniknąć cierpienia psychicznego i fizycznego,
- wolność do zaimplementowania naturalnych zachowań - realizacja poprzez zapewnienie odpowiedniej przestrzeni, właściwego wyposażenia i towarzystwa zwierząt tego samego gatunku.

3. Program kierowany jest do rolników i swoim zakresem obejmuje zwierzęta gospodarskie i domowe, a zagadnienia w nim zawarte uwzględniają w szczególności utrzymanie zwierząt (dobrostan), transport, ubój, uśmiercanie zwierząt oraz zabiegi lekarsko-weterynaryjne i zootechniczne wykonane na zwierzętach.

Nie można zapomnieć o zwierzętach wolno żyjących (dzikich) towarzyszących człowiekowi w jego środowisku, aby nie tylko tolerować ich obecność, ale uznać ich prawo do życia obok człowieka oraz jego opieki, gdy sytuacja tego wymaga dlatego tak ważne jest uświadamianie rolnikom, że prawo ochrony zwierząt bierze w obronę każde zwierzę, nie tylko hodowlane.

Rozdział II

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1668),
2. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 638),
3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich i 2019 r. poz. innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. 2019 r. poz. 1966),
4. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344 z późn. zm),
5. Ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 721),
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1557 z późn. zm.),
7. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 423 z późn. zm.),
8. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla chowu lub hodowli zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie (Dz. U. Nr 215 poz. 2188),
9. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 142),
10. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2007 r. w sprawie warunków, trybu i sposobu wydawania zezwoleń na wprowadzenie dotychczas niestosowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej technologii chowu zwierząt (Dz. U. Nr 101 poz. 682),
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt (Dz. U. Nr 16 poz. 753).

Rozdział III

CELE PROGRAMU

§ 1. 1. Celem programu jest upowszechnianie wśród rolników województwa lubuskiego wiedzy na temat aktualnych przepisów ustawy o ochronie zwierząt, obowiązków jakie nakłada ustawa na właścicieli zwierząt z tytułu ich posiadania, co powinno się przełożyć na poprawę warunków utrzymania zwierząt i ograniczenie do minimum przypadków niehumanitarnego traktowania zwierząt. Chodzi o to, by zwierzęta nie były traktowane jak przedmiot, ale przede wszystkim jako istoty żyjące, które są zdolne do odczuwania cierpienia.

2. Kształtowanie w społeczności lokalnej mieszkańców obszarów wiejskich odpowiedzialnych zachowań wobec gatunków zwierząt żyjących w otoczeniu człowieka.

3. Przekonanie posiadaczy zwierząt domowych, że każdy ich podopieczny niezależnie od gatunku, ma określone potrzeby co do warunków utrzymania i że trzeba je najpierw poznać, potem stworzyć tak, żeby ani zaniedbania, ani nadgorliwość nie były zaprzeczeniem właściwej opieki i ochrony.

4. Podejmowane przez Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku wszelkich działań mających na celu rozpowszechnienie wśród rolników wiedzy na temat przepisów i dobrych praktyk dotyczących:

- 1) ochrony zwierząt,
- 2) dobrostanu zwierząt,
- 3) minimalnych warunków sanitarnych przy skupie, obrocie, uboju, transporcie zwierząt gospodarskich,
- 4) właściwego traktowania zwierząt podczas transportu, w miejscach ich gromadzenia i uboju,
- 5) warunków zoohigienicznych w pomieszczeniach inwentarskich,
- 6) konieczności prowadzenia badań weterynaryjnych i dokumentacji w gospodarstwie,
- 7) właściwego żywienia zwierząt,
- 8) statusu zdrowotnego stad zwierząt,
- 9) wyeliminowania zagadnień związanych z niebezpiecznymi środkami żywienia zwierząt,
- 10) znajomości przepisów, dotyczących wymogów sanitarno-weterynaryjnych w budynkach inwentarskich.

Rozdział IV

CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

§ 1. Województwo lubuskie położone jest w zachodniej części Polski na obszarze Środkowego Nadodrza. Od zachodu graniczy z Niemcami (Landem Brandenburgia i Saksonia), od wschodu z województwem wielkopolskim, od północy z zachodnio - pomorskim, a od południa z dolnośląskim. Lubuskie (Rocznik statystyczny województwa lubuskiego 2019 r.) zajmuje obszar 13.988 km², co stanowi 4,5 % powierzchni Polski. Pod względem wielkości zajmuje 13 miejsce wśród 16 nowych województw. Ponad połowę powierzchni województwa 51,7% zajmują lasy i grunty zadrzewione, użytki rolne stanowią 40,5%. Obszar województwa zamieszkuje 1 011 592 osób. W 43 miastach mieszka 64,9% ogółu ludności województwa, a na obszarach wiejskich 35,1 %. Województwo lubuskie należy do regionów o najniższej gęstości zaludnienia, na 1 km² przypada 73,3 osoby, podczas gdy w kraju 123 osoby. Województwo podzielone jest na 82 gminy, w tym: 9 to jednostki miejskie, 34 ośrodki miejsko-wiejskie, 39 to gminy wiejskie, 12 powiatów i 2 miasta na prawach powiatów grodzkich (Gorzów Wlkp. i Zielona Góra). Pod względem liczby jednostek administracji powiatowej woj. lubuskie jest z ostatnich miejsc w kraju, tuż przed podlaskim i świętokrzyskim.

W województwie funkcjonują dwa równorzędne ośrodki administracji szczebla wojewódzkiego – Gorzów Wlkp., w którym mieści się siedziba Wojewody Lubuskiego oraz Zielona Góra, w której swoją siedzibę ma Marszałek Województwa Lubuskiego. Obydwa miasta są regionalnymi centrami życia społeczno-gospodarczego i kulturalnego.

Województwo lubuskie ma urozmaiconą rzeźbę terenu. Różnice wysokości sięgają tu ponad 200 m. Najwyżej położone są tereny w okolicach Łagowa (227 m n.p.m.) i Żar (226 m n.p.m.). Natomiast dno rzeki Odry w okolicach Kostrzyna leży zaledwie 10 m n.p.m.

Klimat ma charakter przejściowy pomiędzy klimatem kontynentalnym a oceanicznym. Średnie roczne temperatury oscylują w granicach + 8°C i należą do najwyższych w kraju. Łagodny, ciepły i wilgotny klimat powoduje, że okres wegetacyjny roślin jest dłuższy niż w centralnej i wschodniej Polsce.

Mimo sprzyjającego klimatu warunki przyrodnicze do produkcji rolnej należą do trudnych. Użytki rolne, a zwłaszcza grunty orne, posiadają gleby o najniższej w kraju jakości; dominują gleby słabe i bardzo słabe, klas - V, VI, VI z, utworzone z piasków o małej retencji wody, ubogie w składniki pokarmowe, kwaśne i bardzo kwaśne. Województwo dysponuje bardzo dużym zasobem wód powierzchniowych i podziemnych. Przez region przepływają: Odra, Warta, Noteć, Bóbr, Nysa Łużycka,

Obra i inne mniejsze rzeki. Spośród kilkuset jezior o powierzchni ponad 1 ha większe znaczenie społeczno-gospodarcze ma 57 jezior o powierzchni przekraczającej 50 ha.

Lasy i grunty zadrzewione zajmują 51,6 % powierzchni województwa, co daje regionowi pierwsze miejsce w kraju pod względem lesistości.

Najcenniejsze tereny przyrodnicze objęte są ochroną. W województwie istnieją: 2 parki narodowe (Drawieński i Ujście Warty) o łącznej powierzchni 13,6 tys. ha, 8 parków krajobrazowych („Ujście Warty”, „Łuk Mużakowa”, Barlinecko-Gorzowski, Pszczewski, Krzeziński, Łagowsko-Sulęciński, Gryżyński, Przemęcki) o łącznej powierzchni 75,7 tys. ha, 67 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 4,0 tys. ha. W regionie występują też obszary chronionego krajobrazu o łącznej pow. 424,7 tys. ha, 12 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz 1388 pomników przyrody. Ogółem powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych obejmuje 536,7 tys. ha., co stanowi 38,4 % powierzchni województwa. (Rocznik Statystyczny Województwa lubuskiego 2019 r.).

Lubuskie jest jednym z województw o najniższym zanieczyszczeniu środowiska. Korzystne warunki naturalne i środowiskowe, bogactwo obszarów leśnych, dają duże możliwości tworzenia ofert turystycznych dla miłośników przyrody, entuzjastów aktywnej a jednocześnie ekologicznej rekreacji i dla osób poszukujących odpoczynku w warunkach naturalnych.

Bogactwo lasów i jezior stanowi bardzo duży walor turystyczny regionu. Znajdują się tu liczne ośrodki wypoczynkowe. Przez teren województwa przebiega europejski szlak pieszy E-II oraz dalekobieżny europejski szlak rowerowy R-1. Walory przyrodnicze wzbogacone są przez unikatowe obiekty historyczne, wśród których znajduje się Międzyrzecki Rejon Umocniony — największy obecnie w kraju zespół podziemnych budowli militarnych z okresu II wojny światowej. Głównym bogactwem naturalnym województwa lubuskiego są złoża żwirowo—piaskowe, kreda jeziorna, a także bardzo licznie występujące surowce ilaste do produkcji wyrobów ceramicznych i budowlanych.

§ 2. Rolnictwo województwa lubuskiego:

1. Ogólna powierzchnia województwa:

1) wg granic administracyjnych - 1 398 789 ha,

2) wg siedziby użytkownika - 1 383 879 ha

2. Struktura użytkowania gruntów (wg siedziby użytkownika)

Wyszczególnienie	Ogółem w tys. ha	
	2018 r. *	2019 r. *
1. Użytki rolne w tym:	409,0	422,7
- grunty orne	272,0	291,0
- sady	1,5	2,1
- łąki i pastwiska	88,3	84,6
- pozostałe użytki rolne	3,1	2,6
2. Lasy i grunty leśne	7,2	7,9
3. Pozostałe grunty	13,7	13,4

US. Zielona Góra, Dane z Charakterystyki Gosp. Rolnych

3. Użytkowanie gruntów wg siedziby użytkownika w tys. ha (2019 r.)

Wyszczególnienie	Użytki rolne ogółem*	Grunty orne	sady	Łąki trwale	Pastwiska	Użytki rolne pozostałe
Ogółem	422,7	291	2,1	84,6	13,4	
w tym: gospodarstwa indywidualne	377,1	256,1	2,0	78,3	13,1	1,5

*Użytki rolne w dobrej kulturze i pozostałe

4. Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych (dane z 2016r.)

Wyszczególnienie	do 1 ha	1-5 ha	5 - 10 ha	10-20 ha	20 - 50 ha	powyżej 50 ha	ogółem
Liczba gospodarstw	498	9234	3682	3100	1991	1507	20012
% gospodarstw	2,5	46,1	18,4	15,5	10,0	7,5	100

* US Zielona Góra, Dane z Charakterystyki Gospodarstw Rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

5. Produkcja roślinna

Główną pozycję w strukturze zasiewów (83,1 % w 2019r.) stanowią zboża podstawowe z mieszankami. W strukturze uprawy zbóż dominują zboża ozime (72,7%), głównie za sprawą pszenżyta ozimego 33,8% i pszenicy oz. 33,2%. W porównaniu do 2018 roku, powierzchnia uprawy zasiewów spadła. Spadek powierzchni wystąpił w ziemniakach, rzepaku o ok. 50%, kukurydzy nieznacznie o 13,6%. Również powierzchnia uprawy buraków cukrowych i kukurydzy nieznacznie spadł. Nastąpił wzrost uprawy zbóż podstawowych z mieszankami.

Struktura zasiewów podstawowych roślin uprawnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia w tys. ha		Średni plon w dt/ha	
	2018 r.*	2019 r.*	2018 r.*	2019 r.*
Zboża podstawowe z mieszankami	177,5	184,9	22,2	27,2
Ziemniaki	7,7	3,0	178,3	185,0
Buraki cukrowe	1,6	1,3	340,0	580,0
Rzepak i rzepik	32,4	16,7	20,0	23,8
Kukurydza na ziarno	19,1	16,5	39,1	45,8

*- szacunek rzeczoznawców

Udział poszczególnych gatunków zbóż w strukturze zasiewów

Wyszczególnienie	Powierzchnia w tys. ha		Średni plon w dt/ha	
	2018 r.*	2019 r.*	2018 r.*	2019 r.*
Pszenica ozima	44,9	44,7	30,7	35,5
Pszenica jara	7,8	8,2	20,8	24,3
żyto	33,8	31,3	22,6	27,1
Jęczmień ozimy	11,1	12,9	26,1	34,1
Jęczmień jary	16,6	19,9	10,6	24,1
Owies	11,6	6,9	17,2	20,7

Pszennyto ozime	31,7	45,5	30,3	33,4
Pszennyto jare	3,8	3,8	22,2	24,1
Mieszanki zbozowe	16,2	11,7	19,4	21,5

*- szacunek rzeczoznawców

6. Produkcja zwierzęca

Podstawowe kierunki produkcji zwierzęcej w województwie lubuskim to chów i hodowla bydła mlecznego i mięsnego, trzody chlewnej oraz produkcja drobiarska, a w szczególności produkcja drobiu kurzego i indyków.

W województwie lubuskim stan zwierząt gospodarskich wg danych US Zielona Góra: w woj. lubuskim z 2019 r. wynosił:

Pogłowie zwierząt gospodarskich (w tys. szt.)

Wyszczególnienie	2018 rok* czerwiec		2019 rok* czerwiec	
	ogółem	w tym gosp. ind idualne	ogółem	w tym gosp. ind idualne
Bydło w tym krowy	83,9	68,4	82,8	68,8
w tym krowy mleczne	31,8	25,4	31,6	25,9
Trzoda chlewna	165,2	123,2	132,7	90,5
w tym lochy	9,1	5,4	9,1	5,2
Owce	4,6	4,4	6,3	6,2
w tym maciorki	3,5	3,5	3,7	3,6
Obsada na 100 ha UR/szt.				
Bydło	21,6	20,1	20,6	19,2
Trzoda chlewna	42,6	36,2	33,0	25,3
Owce	1,2	1,3	1,6	1,7

*- US. Zielona Góra. Dane z pogłowia zwierząt gospodarskich

W pogłowie zwierząt, porównując rok 2019 do roku poprzedniego, odnotowano niewielki spadek stanu bydła o 1,1 tys. sztuk (1,5%) oraz spadek stanu krów o 215 sztuk (0,2%).

W pogłowie trzody chlewnej odnotowano znaczny spadek stanu zwierząt o 32,6 tys. sztuk (22,2%), natomiast stanu loch nie zmienił się.

Rozdział V

OPIS REALIZACJI I WYKONAWCY PROGRAMU

§ 1. 1. Zadania na rzecz ochrony zwierząt, będą realizowane we współdziałaniu z właściwymi instytucjami administracji rządowej i władzami samorządu oraz organizacji pozarządowych, związków branżowych rolników, związków hodowców zwierząt.

2. Osoba utrzymująca zwierzę gospodarskie lub domowe ma obowiązek zapewnić mu:

- 1) pomieszczenie chroniące je przed niekorzystnymi warunkami: zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, wygodną powierzchnię do wypoczynku umożliwiającą swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę pokrywającą potrzeby w zakresie wzrostu, zdrowotności i żywotności, stały dostęp do wody pitnej.
- 2) prewencję, profilaktykę, szybką diagnostykę i skuteczne leczenie, 3) eliminację czynników stresogennych.

§ 2. 1. Głównymi formami upowszechniania przepisów ustawy o ochronie zwierząt w programie na lata 2021 — 2025 w Lubuskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego są:

1) szkolenia

Szkolenia realizowane będą jako temat dodatkowy w trakcie szkoleń gminnych, powiatowych i wojewódzkich organizowanych przez LODR w Kalsku (zgodnie z programem działalności). Wykładowcami będą specjaliści Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kalsku i Inspekcji Weterynaryjnej.

Na szkoleniach w sposób skondensowany omawiane będą zagadnienia dotyczące ochrony zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) obowiązków jakie nakłada ustawa na właścicieli zwierząt z tytułu ich posiadania bez względu na ich gatunek,
- b) prawidłowej opieki, warunków utrzymania, obchodzenia się ze zwierzętami,

- c) zasad zapobiegania chorobom zakaźnym i postępowania ze zwierzętami chorymi i zranionymi,
- d) stosowania dozwolonych technologii w chowie i hodowli zwierząt gospodarskich,
- e) warunków utrzymania zwierząt gospodarskich w otwartym systemie.

2) doradztwo indywidualne

Doradztwo realizowane będzie w Lubuskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego przez specjalistów Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego obejmujących wszystkie powiaty woj. lubuskiego. Doradztwo prowadzone będzie bezpośrednio w gospodarstwach rolnych, jak również w biurach siedziby PZDR.

3) działalność wydawnicza

Działania informacyjne realizowane będą poprzez zamieszczanie artykułów dot. produkcji zwierzęcej w miesięczniku Lubuskie Aktualności Rolnicze jak i na stronie internetowej LODR.

4) organizacja pokazów zwierząt

W ramach programu planuje się organizację pokazów różnych gatunków zwierząt w LODR na targach rolniczych w Kalsku i Oddziale w Lubniewicach. Pokazy takie gromadzą bardzo liczną grupę hodowców, dzieci, miłośników zwierząt i są doskonałą formą edukacji szerzenia wiedzy z zakresu ochrony zwierząt.

5) współpraca ze związkami branżowymi rolników

Bardzo ważnym warunkiem upowszechnienia programu jest dobra współpraca ze związkami branżowymi rolników, organizacjami samorządowymi rolników. Gromadzą one czołową grupę hodowców zwierząt, którzy mogą pomóc w organizacji szkoleń, jak również inspirować i organizować działania w zakresie ochrony zwierząt. Szczególna rola w upowszechnieniu przepisów ustawy przypada organizacjom pozarządowym. Organizacje pozarządowe odgrywają niezwykle ważną rolę na wielu poziomach, zarówno w dziedzinie kreowania nowych rozwiązań prawnych w ochronie zwierząt, inspirowania do działania władz i instytucji na rzecz ochrony zwierząt, jak również konkretnych działań praktycznych.

Zwierzęta w naszej kulturze mają często status podrzędny. Stanowią wartość głównie jako środek do osiągnięcia własnych celów osobistych i ekonomicznych. Zmiana modelu kultury i rozbudzanie świadomości społecznej i wrażliwości moralnej jest głównym celem działania tych organizacji. Współpraca z tymi organizacjami wyzwoli nowe pomysły i inspiracje dla pełniejszego upowszechniania przepisów ustawy.

Program upowszechniania przepisów ustawy będzie realizowany przez Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku w ścisłym współdziałaniu z Wojewódzkim Inspektorem Weterynarii w Zielonej Górze i przy współpracy organizacji pozarządowych i związków hodowców:

- Lubuski Związek Hodowców Bydła w Zielonej Górze,
- Lubuski Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Zielonej Górze,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” w Warszawie,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego w Warszawie,
- Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie,
- Zielonogórski Związek Hodowców Gołębi Rasowych i Drobiu Ozdobnego w Zielonej Górze,
- Związek Hodowców Koni Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze,
- Lubuska Izba Rolnicza w Zielonej Górze,
- Lubuski Wojewódzki Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Zielonej Górze,
- Wojewódzki Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Gorzowie Wlkp.,

Rozdział VI

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Formy realizacji programu	Liczba działań	Termin realizacji	Wykonawca
1.	Szkolenia rolników	wg Planu działalności LODR danego roku	2021-2025	Specjaliści Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kalsku, Lekarze wet. Powiatowych Inspektoratów Weterynarii
2.	Porady indywidualne	wg potrzeb	2021-2025	Specjaliści PZDR Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kalsku

3	Działalność wydawnicza artykuły w miesięczniku Lubuskie Aktualności Rolnicze i na stronie internetowej LODR	sukcesywnie zgodnie z potrzebami	2021-2025	Specjaliści Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kalsku
---	---	----------------------------------	-----------	--

ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

1. Rozpowszechnienie wśród rolników wiedzy z zakresu obowiązujących regulacji prawnych dotyczących zapewnienia dobrostanu zwierząt, znajomości obowiązków jakie nakłada ustawa o ochronie zwierząt na właściciela zwierząt z tytułu ich posiadania i konsekwencji wynikających z ich nieprzestrzegania.
2. Zmotywowanie rolników do stosowania w budynkach inwentarskich nowych rozwiązań, które zapewnią zwierzętom właściwe warunki bytowe.

UCHWAŁA NR 330/4590/23

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia 15 kwietnia 2023 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania

**„Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów
ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025”
za rok 2022**

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 572), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z wykonania „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025” za rok 2022 stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARSZAŁEK

Stanisław Tomczyszyn

Stwierdzenie zgodności
ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU ROLNICTWA, ZASOBÓW
NATURALNYCH, RYBACTWA I ROZWOJU WSI

Piotr Dembiński

Załącznik

Do Uchwały Nr.....*330/4590/23*.....

Zarządu Województwa Lubuskiego

z dnia.....*25 kwietnia 2023r.*.....

Sprawozdanie z wykonania w 2022r. „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025”

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku kontynuował w 2022r. realizację zadań wynikających z „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim ...”. Program skierowany jest do rolników i obejmuje przede wszystkim zwierzęta gospodarskie oraz domowe. Głównym celem podejmowanych działań było podniesienie wiedzy rolników na temat przepisów dotyczących ochrony praw zwierząt oraz ograniczenie do minimum przypadków niehumanitarnego ich traktowania.

Założony w programie cel był realizowany poprzez:

- informowanie rolników o obowiązujących regulacjach prawnych związanych z ochroną zwierząt i konsekwencjach ich nieprzestrzegania,
- upowszechnianie przepisów z zakresu dobrostanu zwierząt dotyczących w szczególności: minimalnych warunków utrzymania, właściwego żywienia oraz warunków transportu,
- podniesienie wiedzy rolników na temat wymogów weterynaryjnych w produkcji zwierzęcej, konieczności wykonywania badań oraz prowadzenia dokumentacji,
- popularyzowanie wśród rolników nowoczesnych rozwiązań w budynkach inwentarskich i dobrych praktyk w produkcji zwierzęcej w celu zapewnienia zwierzętom właściwych warunków bytowania.

Realizacja programu w 2022 roku:

Zadania wynikające z „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie lubuskim na lata 2021-2025”, prowadzone w ubiegłym roku realizowane były głównie poprzez działalność szkoleniową, doradczą (porady indywidualne i grupowe), wydawniczo-publicacyjną (artykuły, broszury, ulotki), informacyjną i upowszechnieniową (targi, wystawy itp.).

W 2022 przeprowadzono **10** szkoleń obejmujących swym zakresem zagadnienia z produkcji zwierzęcej, w tym:

- **4** wojewódzkie - **119** osób,
- **2** powiatowe - **23** osoby,
- **4** gminne - **46** osób.

W wymienionych powyżej szkoleniach łącznie uczestniczyły **188** osób.

W trakcie w/w szkoleń omawiano między innymi:

- dobre praktyki w produkcji zwierzęcej,
- zagadnienia ochrony zwierząt oraz obowiązki osób utrzymujących zwierzęta,
- prawidłową opiekę, warunki utrzymania, obchodzenie się ze zwierzętami,
- zagadnienia z bioasekuracji oraz zwalczania ptasiej grypy (HPAI) i afrykańskiego pomoru świń (ASF),
- wymagania związane z ochroną zdrowia zwierząt oraz zapewnieniem im dobrostanu.

Wymogi z zakresu dobrostanu zwierząt obejmują:

- stosowanie dozwolonych technologii chowu i hodowli zwierząt,
- kwalifikacje osób obsługujących zwierzęta,
- dozór i kontrolę zwierząt,
- karmienie oraz pojenie zwierząt,
- minimalne wymagania dla poszczególnych gatunków zwierząt oraz warunki zoohigieniczne w budynkach i pomieszczeniach inwentarskich.

W roku sprawozdawczym doradcy LODR w Kalsku udzielili rolnikom **2319** porad indywidualnych z następujących zagadnień:

- ochrona zwierząt - **357**,
- normy i wymogi wzajemnej zgodności, w tym dobrostan zwierząt - **250**,
- bioasekuracja - **487**,
- afrykański pomór świń - **712**,
- ptasia grypa - **215**,
- technologie utrzymania zwierząt - **298**.

W 2022 roku doradcy LODR wizytowali **711** gospodarstw udzielając łącznie **676** porad z zakresu ustawy o ochronie zwierząt, bioasekuracji, ASF, ptasiej grypy, technologii utrzymania zwierząt i ich żywienia.

W roku sprawozdawczym w województwie lubuskim odbyły się wiosenne i jesienne targi rolnicze w Kalsku oraz Olimpiada BHP w trakcie, których upowszechniano dobre praktyki rolnicze w zakresie utrzymania i dobrostanu zwierząt.

Na łamach miesięcznika „Lubuskie Aktualności Rolnicze (nakład 1200 egz. miesięcznie) opublikowano **14** artykułów, omawiających problematykę ochrony wszystkich gatunków zwierząt z uwzględnieniem obowiązujących regulacji prawnych ustawy o ochronie zwierząt i aktualnych problemów produkcyjnych.

W 2022 roku LODR realizował także zadania związane z wymaganiami bioasekuracji w gospodarstwach rolnych. Wynikało to głównie z istniejących zagrożeń dotyczących występowania afrykańskiego pomoru świń i grypy ptaków. Przez cały rok na tablicach w siedzibie LODR w Kalsku i Oddziale w Gliśnie oraz w PZDR umieszczano apele GLW i MRiRW dotyczące postępowania w zakresie zabezpieczenia gospodarstw przed grypą ptaków i afrykańskim pomorem świń.

W ciągu całego 2022 roku, a także podczas imprez masowych wśród rolników i mieszkańców wsi rozprowadzane były następujące materiały:

- ulotki wydane przez Lubuski Urząd Wojewódzki: Poradnik ogólny ASF oraz Zasady zabezpieczenia gospodarstw utrzymujących świnie,
- ulotki wydane przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii dotyczące zasad bioasekuracji w czasie polowań dzików i po polowaniu oraz postępowania przy przemieszczaniu świń w strefach ASF,
- ulotka wydana przez Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku pt. Bioasekuracja chlewni,
- ulotki i plakaty opracowane przez Głównego Inspektora Weterynarii: Uwaga zagrożenie ASF - jak postępować w przypadku znalezienia padłego dzika, Afrykański pomór świń (ASF), plakat - Uwaga ASF
- ulotka informacja dla wędkarzy - ASF wydana przez Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i PZW,

Na stronie internetowej LODR (www.lodr.pl) są dostępne dwie zakładki - „ASF w lubuskim” i „Grypa ptaków”, gdzie zamieszczane są informacje, rozporządzenia, komunikaty i materiały na temat zapobiegania oraz zwalczania ASF i grypy ptaków.

Ponadto w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zespół SIR LODR w Kalsku zrealizował w 2022r. 10 różnych operacji (wyjazdy, konferencje, warsztaty, pokazy, spotkania, materiały filmowe i publikacje), w których uczestniczyło 149 rolników. W ramach zrealizowanych zadań omawiano dobre praktyki rolnicze w hodowli bydła mięsnego i mlecznego oraz innowacyjne rozwiązania w produkcji zwierzęcej.